

УДК 37.014.25:005.745: 378

**РОЛЬ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
МЕНЕДЖМЕНТУ
МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

*THE ROLE OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE IN THE HIGHER EDUCATION FACILITY IN UKRAINE IN THE
CONTEXT OF INTERNATIONAL EDUCATION ACTIVITIES
MANAGEMENT*

І. М. Костюченко

Магістрант НПУ імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник – професор Кивлюк О.П.

Актуальність дослідження. У “Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021” відзначається, що оптимізація євроінтеграційних процесів уможливується за рахунок міжнародної освітньо-наукової діяльності. У цьому контексті актуальності набуває управлінський досвід організації та проведення міжнародних науково-практичних конференцій в умовах інтернаціоналізації, інформатизації та глобалізації освіти.

Постановка проблеми. Не зважаючи на можливості інформаційно-комунікаційних технологій постає проблема наукової апробації, оприлюднення та обговорення результатів в міжнародному науково-освітньому просторі, де роль міжнародної науково-практичної конференції є не заперечною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти ефективності організації, управління та проведення міжнародних науково-практичних конференцій були досліджені в роботах: Г. Кловак, В. Лазарева, Л. Куровскої, Е. Лузік, О. Семенов, А. Сукіясян, О. Козирева та інші.

Постановка завдання. Дослідити складові ефективної організації та управління міжнародних науково-практичних конференцій в закладах вищої освіти України як

Urgency of the research. “The National Strategy for the Development of Education in Ukraine for 2012-2021” states that the optimization of European integration processes is possible due to the international educational and scientific activities. In this context, the managerial experience of organizing and holding international scientific and practical conferences in the context of internationalization, informatization and globalization of education is gaining relevance.

Target setting. Notwithstanding the possibilities of information and communication technologies, the problem of scientific approbation, promulgation and discussion of results in the international scientific-educational space arises, where the role of the international scientific-practical conference is indisputable.

Actual scientific researches and issues analysis. Theoretical and practical aspects of the effectiveness of the organization, management and holding of international scientific and practical conferences were investigated in the works of: G. Klovak, V. Lazarev, L. Kurovskoy, E. Luzik, O. Semenog, A. Sukiyasyan, O. Kozireva and others.

The research objective. To investigate the components of effective organization and management of international scientific and practical conferences in the Higher Education

інституційної форми в контексті менеджменту міжнародної освітньої діяльності.

Виклад основного матеріалу.

Розглянуто роль міжнародних науково-практичних конференцій в межах реалізації міжнародної освітньої діяльності в контексті управлінських завдань та освітньої політики взагалі.

Висновки. Загальнодоступні форми наукової діяльності в межах міжнародного співробітництва науково-педагогічних колективів ЗВО, допомагають активно виробляти науково-теоретичне та науково-практичне знання, як форми виявлення й узагальнення знань та сприяють вирішенню важливих сучасних проблем науки, освіти, економіки, екології, політики тощо.

Ключові слова: науково-практична конференція, заклад вищої освіти, міжнародна освітня діяльність, освітній менеджмент.

Institution of Ukraine as an institutional form in the context of management of international educational activity.

The statement of basic material.

The role of international scientific and practical conferences in the framework of the implementation of international educational activities in the context of management tasks and educational policy in general is considered.

Conclusions. Publicly available forms of scientific activity within the framework of international cooperation of scientific-pedagogical teams of Higher Education Institution, help to actively produce scientific-theoretical and scientific-practical knowledge, as forms of identification and generalization of knowledge, and contribute to solving important contemporary problems of science, education, economy, ecology, politics, etc.

Keywords: scientific-practical conference, Higher Education Institution, international educational activity, educational management.

Виклад основного матеріалу. В умовах формування єдиного європейського освітнього простору, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій й оновлення наукового знання підвищуються вимоги щодо кваліфікаційних характеристик науково-педагогічного складу колективу ЗВО, щодо організації системи неперервного підвищення кваліфікації і перепідготовки викладачів, подальшого розвитку їх навиків та творчого потенціалу.

Заклади вищої освіти в Україні перебувають у пошуку конкретних шляхів і засобів реалізації завдань менеджменту міжнародної освітньої діяльності. Серед традиційних напрямків міжнародного співробітництва є:

- “підвищення кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників у зарубіжних освітніх закладах;
- спільна із зарубіжними партнерами підготовка фахівців;
- міжнародні наукові конференції, симпозіуми та робочі зустрічі;
- членство у міжнародних наукових, освітніх адміністративних структурах, асоціаціях, товариствах;
- участь викладачів та студентів у міжнародних програмах та фондах;
- висвітлення та відзначення наукових досягнень навчальних закладів на міжнародному рівні;
- співробітництво по лінії міст–побратимів” [5].

Основними напрямками міжнародної діяльності в закладі вищої освіти (ЗВО) є: “входження університетів до міжнародних організацій, а також

освітніх організацій; укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів з науковими інституціями та закордонними ЗВО; налагодження й ефективне підтримання тривалих робочих контактів з іноземними посольствами, представництвами міжнародних організацій; реалізація сумісних із зарубіжними колегами проектів з актуальних наукових проблем; налагодження ефективного академічного обміну викладачами і студентами з метою підвищення їх професійного рівня; організація та участь у міжнародних проектах (конференціях, виставках, школах, семінарах, стипендіальних програмах тощо); грантова діяльність; заходи зі ствердження позитивного іміджу ЗВО, поширення інформації щодо досягнень трудових колективів, сутності освітніх послуг, що надаються ЗВО України” [4].

Традиційні форми представлення та апробації наукових досліджень постійно удосконалюються. Прикладами новітніх форм можуть слугувати науково-практичні, освітньо-аналітичні конференції, освітні читання, конкурси, семінари, науково-освітні ярмарки-виставки, конгреси тощо. Так як сфер діяльності існує безліч, а проблем і тем для суспільного обговорення, відповідно, ще більше, то конференції можна кваліфікувати і за напрямками, і за проблематикою, і за завданнями проведення тощо. Існує певна класифікація конференцій за видами, яку зазначено нижче:

- наукова конференція;
- науково-теоретична конференція;
- науково-практична конференція;
- науково-технічна конференція;
- науково-дослідницька конференція;
- науково-методична конференція;
- науково-освітня конференція;
- освітня конференція;
- освітньо-аналітична конференція.

Також існує поділ за їх локалізацією. Адже конференції можуть проводитися з різним діаметром поширення інформації, запрошуваних й бажаних взяти участь науковців і студентів відносно їх роботи, місця проживання або походження. Для більш точного розуміння даної характеристики, наводимо перелік конференцій за локалізацією:

- університетська (локальна) конференція;
- регіональна конференція;
- всеукраїнська конференція;
- міжнародна конференція.

Отже, значну роль у процесі апробації та представлення наукових здобутків відводиться масовим формам науково-просвітницької діяльності – науково-практичним конференціям, які сприяють збагаченню наукових інтересів, духовних і професійних потреб науково-педагогічних кадрів, допомагають у вирішенні важливих науково-практичних проблем сучасності, виступають як форми виявлення, представлення й узагальнення передового досвіду, наукового знання, сприяють творчості та креативності [2].

“Науково-практична конференція — це організована форма наукової діяльності, яка заздалегідь запланована, організована і проведена задля обговорення певної науково-практичної проблематики, яка визначається організаторами конференції” [6, с. 3].

Організація та проведення науково-практичних конференцій є важливою складовою науково-освітньої діяльності та міжнародного співробітництва. Даний захід має визначену мету, завдання, проблематику, єдину систему дій, що спрямовані на підвищення кваліфікаційного рівня, професійної майстерності, розвитку творчого потенціалу та обміну досвідом науково-педагогічних працівників та наукових співробітників, колективів ЗВО задля досягнення позитивних результатів навчально-виховного процесу та розвитку науки взагалі [3].

До речі, міжнародною конференція вважається лише тоді, коли у ній беруть участь не менше трьох представників різних країн. Наприклад, якщо запланувати міжнародну науково-практичну конференцію в межах освітнього простору України, то у списку співorganizаторів даного заходу має бути присутні ще три іноземні науково-освітні заклади. Таке правило можна описати схемою 1+3(+) і, звичайно, чим більше тим краще.

Процедуру організації та проведення міжнародної науково-практичної конференції можна представити у вигляді наступних етапів.

I етап – підготовчий (пошуково-організаційний) етап:

- визначитися з тематикою та напрямками, за якою буде проведена науково-практична конференція;
- проаналізувати стан розробленості означеної проблематики задля пошуку фахівців, науковців, педагогів-практиків, зацікавлених осіб які займалися чи займаються науковими дослідженнями з даної тематики;
- сформувати організаційний комітет;
- визначити мету та завдання міжнародної науково-практичної конференції;
- провести організаційні наради та консультації оргкомітету, волонтерів, спікерів, технічного персоналу;
- здійснити розрахунок організаційного внеску в залежності від очної, заочної, віртуальної участі в заході;
- підготувати інформаційний лист, запрошення, сертифікати учасника та інші рекламні продукти – здійснити розсилку;
- організувати роботу редакційної колегії щодо вивчення і рецензування доповідей, які будуть представлені на міжнародній науково-практичній конференції;
- формування, редагування, друк програми заходу та матеріалів (тез доповідей) конференції;
- підготувати науково-методичні виставки-ярмарки.

II етап – проведення конференції має здійснюватися у відповідності до Програми конференції з врахуванням регламенту. Організаційний комітет забезпечує проведення реєстрації учасників пленарного та секційних засідань, ознайомлення із тематичною або книжковою виставкою, електронною презентацією, при необхідності вирішує проблеми проживання та харчування.

Велике значення для продуктивної та ефективної роботи науково-практичної конференції має особистість головуєчого, або модератора заходу та його заступника. Вони можуть бути обрані з членів президії конференції та бути відповідальними, комунікабельними, толерантними, авторитетними особистостями, володіти управлінськими компетентностями. Перед

модератором стоїть завдання створення доброзичливої атмосфери наукової полеміки.

III етап – обговорення результатів конференції.

- розробити рекомендації та можливих напрямків подальшого наукового пошуку;
- обговорення та обґрунтування результатів (підсумків) міжнародної науково-практичної конференції;
- оформлення резолюції та звіту конференції.

За структурою міжнародні науково-практичні конференції можуть бути різноманітними: одноденні, на яких представляються доповіді науково-теоретичного і практичного характеру, дводенні – з пленарними та секційними засіданнями, майстер-класами. На майстер-класах показують найбільш ефективні прийоми педагогічної майстерності. Використання майстер-класів як “складової частини науково-практичної конференції дозволяє органічно з’єднати демонстрацію передової науково-освітньої практики з теорією, що є однією з найважливіших умов їх впровадження” [4].

Треба зазначити, що міжнародна науково-практична конференція не є прибутковим заходом. Його метою є представлення результатів, які в довготривалій перспективі принесуть фінансову вигоду, але витрати (організаційний внесок) на проведення самої конференції здійснюються за рахунок тих людей, які в ній приймають участь, тобто тих, що роблять апробацію, представляють свої наукових результати. Це не стосується осіб (головних спікерів конференції) які були офіційно запрошені, або офіційно відряджені для участі у конференції.

Організаційний внесок може вноситися за рахунок учасників, або за рахунок інвесторів, людей які є зацікавленими у рекламі власного бізнесу, або “імені”, і мають намір придбати результати наукових досліджень, або за рахунок фінансування грантових програм тощо.

Крім того ЗВО може проводити міжнародні науково-практичні конференції за рахунок державного бюджету або спеціальних фондів ЗВО в межах відповідної наукової теми чи програми. Для прикладу ми здійснили розрахунок витрат на організацію міжнародної конференції з мінімальною кількістю очних учасників в 20 осіб. Всі дані наглядно представлено нижче в таблиці 1.

Виходячи з фінансових даних, представлених у таблиці, можна прорахувати приблизну кількість грошових витрат на проведення міжнародної науково-практичної конференції в Україні.

Виконавши певні обрахунки, нами було виведено загальну суму необхідних коштів задля успішного проведення конференції з кількістю очних учасників – 20 осіб. Дана сума склала ≈ 26 тис., 00 грн.

Таблиця 1

Кошторис витрат міжнародної науково-практичної конференції

№№	Найменування витрат	Сума	Примітка
11	Оренда приміщення	–	За рахунок приймаючої сторони

22	Комунальні платежі	–	За рахунок приймаючої сторони
33	Проїзд	5000 грн. (з розрахунку \approx на 10 осіб)	За рахунок приймаючої сторони чи сторони-учасника
44	Проживання	1000 грн.*10	За рахунок приймаючої сторони чи сторони-учасника
55	Канцелярія	150 грн.*20	Блокноти, ручки, папки тощо
66	Витрати на друк матеріалів(тез доповідей)	100 грн.*20	Збірник тез доповідей
77	Кава-брейк	50 грн.*20	Фуршетний стіл
88	Представницькі витрати	5000 грн.	Сертифікати, сувеніри, екскурсії тощо

Отже, технологія організації і проведення міжнародної науково-практичної конференції в межах ЗВО України є досить затратним і клопітним заходом, який потребує ретельної підготовки, чіткого плану та пристойного фінансування.

Міжнародна науково-практична конференція дозволяє найповніше втілювати “єдність і взаємозв’язок теорії і практики, підбити підсумки експериментальної роботи, найповніше розкрити певну проблематику, поєднувати колективну і індивідуальну роботу” [7, с. 82]. Характерною властивістю конференції є можливість комплексного використання різних шляхів і засобів впровадження досягнень її науки і передового педагогічно-освітнього досвіду: доповіді вчених і практичних працівників; безпосереднє ознайомлення з передовим досвідом і при їх аналізі; розмноження для учасників конференції рекомендацій та результатів досліджень, тез, доповідей, оформлення спеціальних виставок [6]. Науково-практична конференція створює науковий підхід до аналізу передового освітньо-наукового досвіду, формує інтерес до його вивчення. Представники освітньо-наукової сфери можуть встановлювати творчу міжнародну співдружність з вченими, направляти спільну міжнародну освітню діяльність на удосконалення навчально-виховного процесу на основі впровадження досягнень дидактики, теоретичного знання і передового освітньо-наукового досвіду в практику роботи та життєдіяльності. Найефективніше можна організувати міжнародну співпрацю вчених і практичних працівників саме при проведенні міжнародної науково-практичних конференцій [1].

Висновки. Міжнародні науково-практичні конференції являють собою активну форму науково-методичної роботи як інституційної форми освітньої дипломатії в контексті менеджменту міжнародної освітньої діяльності.

Результати дослідження проблеми дозволяють дійти висновку, що масові, загальнодоступні форми науково-методичної діяльності в межах міжнародного співробітництва наукових та науково-педагогічних колективів, допомагають активно виробляти науково-теоретичне та науково-практичне

знання як форми виявлення й узагальнення знань вирішення важливих сучасних проблем науки, освіти, економіки, екології, політики тощо.

Список використаних джерел:

1. Кловак, ГТ., 2005. 'Генеза підготовки майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах України (кінець XIX – XX століття) : Автореф. дис... д-ра пед. наук : 13.00.01', *Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка*, К., 40 с.
2. Лазарев, В., Куровская, Л., 2001. 'Научно-исследовательская деятельность белорусских студентов : участие в научных конференциях', *Алма матер : Вестник высшей школы*, № 38, С. 15-17, 21.
3. Лук'янова, Л., 2009. 'Технологія організації проектної діяльності', *Імідж сучасного педагога*, № 10, С. 16–21.
4. Методична служба, 2019. 'Методика підготовки та проведення конференцій і педагогічних читань'. Доступно : <<https://sajt-metodistiv-lvpu.webnode.com.ua/struktura-metodichnoji-roboti/>> [Дата звернення 13 жовтня 2019].
5. Науковий портал УДПУ імені Павла Тичини, 2019. 'Концепція міжнародної діяльності'. Доступно : <<https://nauka.udpu.edu.ua/kontseptsiya-mizhnarodnoji-diyalnosti/>> [Дата звернення 28 жовтня 2019].
6. Павлова, ЛМ., упор., 2009. 'Організація науково-методичної роботи у професійно-технічному навчальному закладі (методичні рекомендації)', К. : ПТІЗО МОН України, 50 с.
7. Семенов, ОМ., 2005. 'Наукові конференції як засіб удосконалення професійної компетенції майбутніх учителів-словесників', *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, Вип. 25, С. 81–84.
8. Сукиасян, АА., Козырева, ОА., 2015. 'Продуктивная подготовка будущих педагогов к участию в научно-практических конференциях', *Профессиональное образование в России и за рубежом*, №4 (20), С.151-155.

References:

1. Klovak, HT., 2005. 'Geneza pidhotovky maybutn'oho vchytelya do doslidnyts'koyi pedahohichnoyi diyal'nosti u vyshchikh navchal'nykh zakladakh Ukrayiny (kinets' KHIKH – KHKH stolittya) : Avtoref. dys... d-ra ped. nauk : 13.00.01 (Genesis of Preparation of Future Teacher for Research Pedagogical Activity in Higher Educational Establishments of Ukraine (End of XIX - XX Centuries) : The Dissertation Author's Abstract for Obtaining the Degree of Doctor of Pedagogical Sciences : 13.00.01)', *Kyiv. nats. un-t im. Tarasa Shevchenka*, K., 40 s.
2. Lazarev, V., Kurovskaya, L., 2001. 'Nauchno-issledovatel'skaya deyatel'nost' belorusskikh studentov : uchastiye v nauchnykh konferentsiyakh (Research Activities of Belarusian Students : Participation in Scientific Conferences)', *Alma mater : Vestnik vysshey shkoly*, № 38, S. 15-17, 21.
3. Luk'yanova, L., 2009. 'Tekhnolohiya orhanizatsiyi proektnoyi diyal'nosti (Technology of Project Activity Organization)', *Imidzh suchasnoho pedahoha*, № 10, S. 16–21.
4. Metodychna sluzhba, 2019. 'Metodyka pidhotovky ta provedennya konferentsiy i pedahohichnykh chytan' (Methods of Preparation and Holding of Conferences and Pedagogical Readings)'. Dostupno : <<https://sajt-metodistiv-lvpu.webnode.com.ua/struktura-metodichnoji-roboti/>> [Data zvernennya 13 zhovtnya 2019].
5. Naukovyy portal UDPU imeni Pavla Tychny, 2019. 'Kontseptsiya mizhnarodnoyi diyal'nosti (Concept of International Activity)'. Dostupno :

<<https://nauka.udpu.edu.ua/kontseptsiya-mizhnarodnoji-diyalnosti/>> [Data zvernennya 28 zhovtnya 2019].

6. Pavlova, LM., upor., 2009. 'Orhanizatsiya naukovo-metodychnoyi roboty u profesiynno-tekhnichnomu navchal'nomu zakladi (metodychni rekomendatsiyi) (Organization of Scientific and Methodological Work in a Vocational School (Methodical Recommendations))', K. : PTiZO MON Ukrayiny, 50 s.
7. Semenoh, OM., 2005. 'Naukovi konferentsiyi yak zasib udoskonalennya profesiynoi kompetentsiyi maybutnikh uchyteliv-slovesnykiv (Scientific Conferences as a Means of Improving the Professional Competence of Future Vocabulary Teachers)', *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka, Vyp. 25, S. 81–84.*
8. Sukiasyan, AA., Kozyreva, OA., 2015. 'Produktivnaya podgotovka budushchikh pedagogov k uchastiyu v nauchno-prakticheskikh konferentsiyakh (Productive Preparation of Future Teachers to Participate in Scientific and Practical Conferences)', *Professional'noye obrazovaniye v Rossii i za rubezhom, №4 (20), S.151-155.*

УДК 374.091-027.542-027.551(477)

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ПОЗАШКІЛЬНИМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ДЕРЖАВНИЙ ТА ПРИВАТНИЙ СЕКТОРИ

EXTRA-EDUCATION INSTITUTIONS MANAGEMENT IN UKRAINE: PUBLIC AND PRIVATE SECTORS

І.В. Крухмальова

Магістрант НПУ імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник – професор Кивлюк О.П.

Актуальність дослідження. Закон України “Про позашкільну освіту” сприяв якісним змінам в системі позашкільної освіти, якій визначена провідна роль у створенні психолого-педагогічних умов для саморозвитку та самореалізації, формування соціально-громадянської позиції, розвитку творчих здібностей та задоволенню пізнавальних потреб дитини.

Постановка проблеми. Функціонування державних закладів позашкільної освіти в Україні потребує суттєвого фінансування та реформування, бо позашкільна освіта – це можливість дітей з соціально незахищених категорій знайти своє місце в соціумі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку позашкільної освіти розглядається в роботах: О. Биковської, В. Вер-

Urgency of the research. The Law of Ukraine “On Extracurricular Education” promoted qualitative changes in the system of extracurricular education, which defined a leading role in creating psychological and pedagogical conditions for self-development and self-realization, formation of socio-civic position, development of creative abilities and satisfaction of cognitive needs of the child.

Target setting. The functioning of public out-of-school educational institutions in Ukraine requires substantial funding and reform, as out-of-school education is an opportunity for children from socially disadvantaged categories to find their place in society.

Actual scientific researches and issues analysis. The problems of the development of extracurricular education are considered in the works of: